

สวัสดิการชุมชนเครือข่ายออมทรัพย์คลองเตย วัฒนา สาทร เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

เขตคลองเตยเป็น 1 ใน 50 เขตการปกครองของกรุงเทพมหานคร และอยู่ในเขตราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งถือเป็นเขตเศรษฐกิจใหม่และการพัฒนาตามแนววงแหวนอุตสาหกรรมเขตคลองเตย ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา ทางตอนกลางค่อนไปทางตะวันตกของฝั่งพระนคร มีอาณาเขตติดต่อกับเขตต่างๆ เรียงตามเข็มนาฬิกา

ย้อนกลับไปถึงประมาณพุทธศตวรรษที่ 14 (คริสต์ศตวรรษที่ 9) บริเวณเขตคลองเตยเคยเป็นที่ตั้งของ เมืองปากน้ำพระประแดง เป็นเมืองหน้าด่านปากน้ำเจ้าพระยา ก่อนที่จะขึ้นไปสู่เมืองอื่นๆ ซึ่งสร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 1

เมื่อมีการจัดการปกครองส่วนภูมิภาคในสมัยรัชกาลที่ 5 บริเวณนี้จึงอยู่ในเขตการปกครองของ เมือง (จังหวัด) พระประแดง โดยมีฐานะเป็น ตำบลคลองเตย อำเภอพระโขนง ต่อมาอำเภอพระโขนงได้ย้ายมาขึ้นกับจังหวัดพระนคร และได้มีการยุบรวมจังหวัดธนบุรีกับจังหวัดพระนคร เปลี่ยนฐานะเป็นนครหลวงกรุงเทพธนบุรีและกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้เปลี่ยนการเรียกหน่วยการปกครองใหม่ด้วย ตำบลคลองเตยจึงเปลี่ยนแปลงฐานะเป็น แขวงคลองเตย เป็นพื้นที่การปกครองของสำนักงานเขตพระโขนง

ภายหลังเขตพระโขนงมีความเจริญและมีประชากรหนาแน่นขึ้น พื้นที่บางแห่งอยู่ไกลจากสำนักงานเขต ในวันที่ 27 เมษายน พ.ศ. 2532 กรุงเทพมหานครจึงได้จัดตั้งสำนักงานเขตพระโขนง สาขา 1 (คลองเตย) ขึ้นดูแลแขวงคลองเตย แขวงคลองตัน และแขวงพระโขนง และในวันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2532 กระทรวงมหาดไทยได้แบ่งพื้นที่ 3 แขวงดังกล่าวตั้งเป็น เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

จนกระทั่งในวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2538 กรุงเทพมหานครได้จัดตั้งแขวงคลองเตยเหนือ แขวงคลองตันเหนือ และแขวงพระโขนงเหนือ โดยใช้ถนนสุขุมวิทเป็นเส้นแบ่งเขตออกจากแขวงเดิม

ไว้เนื้อเชื่อใจ ช่วยเหลือเกื้อกูล กองทุนสวัสดิการชุมชน

ฐานคิดและการก่อเกิดของกองทุนสวัสดิการชุมชน เป็นการดำเนินงานของกลุ่มต่างๆ โดยเฉพาะกลุ่มออมทรัพย์ที่ได้ขยายกิจกรรมไปสู่การจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนที่เป็นความต้องการของชุมชน จึงเกิดเป็น “กองทุนสวัสดิการชุมชนเขตคลองเตย” ขึ้น โดยช่วงแรกๆ ชาวบ้านได้ระดมความคิดเห็นกันว่า ทำอย่างไรให้มีการช่วยเหลือกันในชุมชน เวลาเพื่อนๆ เป็นหนี้ และเวลาไม่สบายไปหาหมอ ซึ่งช่วงนั้นยังไม่มีบัตร 30 บาท รักษาทุกโรค จึงได้ตั้งกลุ่มออมทรัพย์ช่วยเหลือกันขึ้นแต่ก็ยังไม่อยู่ในวงแคบๆ เท่านั้น

ต่อมาได้มีเจ้าหน้าที่จากสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) ได้เข้ามาสำรวจข้อมูลเพื่อช่วยเหลือพี่น้องที่ไม่มีที่อยู่อาศัยชาวบางจึงได้รวมกลุ่มกันมากขึ้น และมีการออมกันมากขึ้น โดยบางส่วนออมไว้เพื่อสร้างบ้าน บางส่วนออมไว้เพื่อช่วยเหลือกันในยามเดือดร้อน ออมกันมากกว่า 3 ปี เห็นว่าเงินจำนวนนี้สามารถช่วยเหลือกันได้อย่างทั่วถึง จนคณะกรรมการได้ลงความเห็นกันว่าสมควรจัดตั้งเป็นกองทุนสวัสดิการชุมชน

จากนั้นจึงได้ชักชวนแกนนำไปศึกษาดูงานในพื้นที่ต้นแบบกองทุนสวัสดิการชุมชนที่ประสบผลสำเร็จ แล้วนำแนวทางการจัดสวัสดิการที่ได้มาเป็นต้นแบบการจัดสวัสดิการชุมชน แล้วออกประชาสัมพันธ์และวางแผนปฏิบัติงานจนชาวบ้านเข้าใจและเชื่อถือ จึงได้ตั้งคณะกรรมการระดับหมู่บ้านและระดับเครือข่าย ทั้ง 14 กลุ่มขึ้น และมีชาวบ้านสนใจสมัครเป็นสมาชิกเริ่มแรกจำนวน 200 กว่าคน เงินกองทุนกว่า 2,000 บาท แต่เมื่อเข้ามาเป็นสมาชิกเพียง 8 กลุ่มเท่านั้นที่เหลือให้ความเห็นว่ายังไม่พร้อม ปัจจุบันนี้มีสมาชิก 180 คน มีเงินกองทุน 80,000 บาท

เมื่อเปิดรับสมัครสมาชิก จึงได้เปิดเวทีประชาคมกันอีกครั้ง เพื่อสร้างความเข้าใจและความมั่นใจให้กับพี่น้อง ใช้เวลาปรับเปลี่ยนการทำงานอยู่หลายครั้งจนเกิดความมั่นใจ จึงเปิดรับสมัครสมาชิกอย่างเป็นทางการขึ้น เมื่อเดือนตุลาคม 2549 เพื่อให้ชาวบ้านมีสวัสดิการช่วยเหลือเกื้อกูลกันตั้งแต่เกิดจนตาย

ส่วนชาวบ้านที่จะเข้ามาเป็นสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชน ไม่จำเป็นต้องมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตคลองเตยเท่านั้นทุกเครือข่ายโครงการบ้านมั่นคงหรือผู้สนใจก็สามารถสมัครเข้ามาเป็นสมาชิกได้ เมื่อได้สมัครเป็นสมาชิกแล้วจะได้รับการคุ้มครองเมื่อครบ 6 เดือน (180 วัน) ส่วนการฟื้นฟูสภาพเป็นสมาชิกกองทุนฯ เมื่อสมาชิกถึงแก่กรรม ลาออก หรือขาดส่งกองทุนฯ ตามระยะเวลาที่คณะกรรมการได้กำหนดไว้

การบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน

คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนได้เปิดเวทีประชาคมขึ้น เพื่อคัดเลือกคณะกรรมการขึ้นมาใหม่ โดยให้มีวาระ 1 ปี มีคณะกรรมการทั้งหมด 15 คน กระจายอยู่ทั้ง 8 กลุ่ม เมื่อได้คณะกรรมการจึงมาออกกฎระเบียบร่วมกัน หากมีการเปลี่ยนแปลง ต้องรอมติที่ประชุมใหญ่ประจำปี เพื่อให้สมาชิกทุกคนตัดสินใจร่วมกัน

ทุกวันที่ 3 ของเดือน สมาชิกต้องส่งเงินออมวันละบาท โดยให้คณะกรรมการในแต่ละหมู่บ้านเป็นคนเก็บเงิน แล้วส่งมาที่ส่วนกลางของเครือข่าย แล้วนำเงินไปฝากธนาคารทุกเดือน ซึ่งรูปแบบการออมของสมาชิกมี 2 แบบคือ ออมเป็นรายเดือนและออมเป็นรายปีๆ 365 บาท

รูปแบบการจัดสวัสดิการให้กับสมาชิก หลังสัจจะครบ 180 วัน

1. สวัสดิการเกิด บุตรได้ค่าทำขวัญ 500 บาท เพื่อเป็นทุนการศึกษา แม่ให้สวัสดิการคืนละ 100 บาท ไม่เกิน 5 คิน ปีละไม่เกิน 2,000 บาท
  2. สวัสดิการแก่ เมื่อยามชราหากไม่มีผู้เลี้ยงดูก็ให้เก็บออมเอาไว้ แล้วฝากเข้ากองทุนฯ ก็จะช่วยเหลือเลี้ยงดูจนกระทั่งเสียชีวิต
  3. สวัสดิการป่วย กองทุนจะจ่ายเป็นค่านอนรักษาที่โรงพยาบาล คืนละ 500 บาท /สองครั้ง ปีละไม่เกิน 1000 บาท
  4. สวัสดิการตาย เมื่อสัจจะครบ 6 เดือน ให้ค่าทำศพ 2,000 บาท
- ปัจจุบันสมาชิกได้รับการช่วยเหลือจากกองทุนสวัสดิการชุมชนไปบ้างแล้ว

ก่อนหน้านี้เครือข่ายกองทุนฯ มีกองทุนออมทรัพย์เพื่อช่วยเหลือกันและกัน คือ กองทุนออมทรัพย์ให้กู้ยืมและกองทุนหมู่บ้าน เพื่อจะได้นำเงินไปเป็นค่าใช้จ่ายในยามเดือดร้อนเช่นกัน ปัจจุบันชาวชุมชนเขตคลองเตย สามารถช่วยเหลือกันได้มากกว่า จนสามารถแก้ไขปัญหาให้ชาวบ้านได้อย่างเป็นรูปธรรม และเกิดเป็นภาพความร่วมมือกัน เพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล แม้จะยังไม่สามารถครอบคลุมสมาชิกครบทั้งหมดก็ตาม

สู่การขยายกองทุนครอบคลุมอย่างทั่วถึง

เพื่อให้กองทุนได้ขยายฐานสมาชิกให้ครอบคลุมอย่างทั่วถึงตั้งนั้นคณะกรรมการไม่ได้นั่งนอนใจ โดยคณะกรรมการได้มีการสื่อสารประชาสัมพันธ์อยู่ตลอดเวลา เพื่อขยายแนวคิดการจัดสวัสดิการชุมชนในหลายรูปแบบ เช่น การประชาสัมพันธ์ในงานบุญ งานศพ เวทีประชาคม เวทีประชุม หรืออาศัยการบอกต่อๆ กัน รวมถึงการให้คณะกรรมการลงไปปรับสมัครสมาชิกถึงในชุมชน ซึ่งที่ผ่านมาชาวบ้านมีความเข้าใจ และสนใจเข้าร่วมเป็นสมาชิกมากขึ้น

